

Bölüm 5

KİTLESEL FONLAMA VE TÜRKİYE UYGULAMALARININ ETKİNLİĞİ

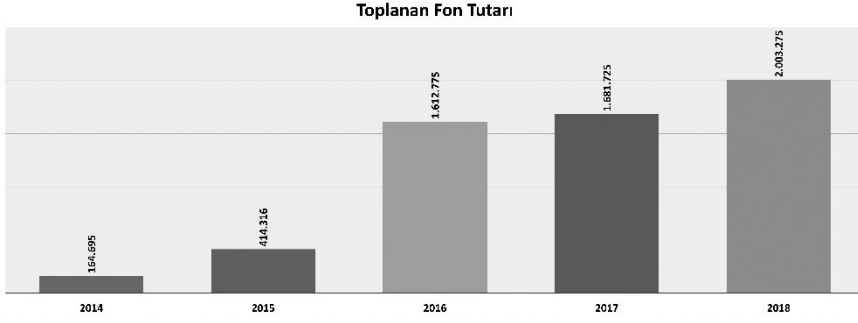
İbrahim SIRMA¹, Arif SALDANLI²

Giriş

21. yüzyılda Dünyadaki gelişmeler göstermektedir ki, ülkelerin siyasi ve ekonomik durumları ne olursa olsun girişimci kültürünü geliştirmeyen toplumların, geleceğe dair umut içinde olmaları pek mümkün değildir. Bütün ülkelerin, girişimcilik kültürünü sistematik olarak geliştirecek devlet politikalarını belirlemeleri zorunluluk halini almıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin kamu otoriteleri politikalarında girişimciliği desteklemeye yönelik irade göstermekle birlikte regülasyonlara bağlı olarak girişimciliği desteklenmeleri süreci olumsuz etkilemekte bu durumda desteklenen projeleri verimsiz kılmaktadır. Bu nedenle proje fonlamada daha efektif kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Konvansiyonel finansal kurumlar üzerinde fonlama süreçleri kolay olmakla birlikte bu kurumların fonlamada çok ağır yeterlilik şartları ileri sürmektedirler. (Ergen, Lou, Bilginoğlu, 2013) Bu durum kuluçka devresindeki girişim ve/veya projelerin klasik finansal kuruluşlardan fon elde etmelerini pek mümkün kılmamaktadır. Girişimlerin fonlanmasında hem kamudaki hem de özel sektördeki bu handikaplar, girişimcileri alternatif finansal kaynak arayışına zorunlu olarak yönlendirmiş bulunmaktadır. Bu alternatif arayışlar uzun süreden beri bulunmaktadır. 19. Yy başında kurulan İrlanda Kredi Fonu ve Bangladeşli Nobel Ödülü sahibi Dr. Muhammad Yunus'un 1983 yılında hayata geçirdiği Grameen Bankası bu arayışlara birer örnek olarak gösterilebilir. (Gösterge, Güz 2014) Günümüzde ise internet teknolojisinin vermiş olduğu imkânlar sayesinde coğrafyadan bağımsız olarak uluslararası düzeyde fon bulmak artık mümkün olabilmektedir. İlgili mecralarda kendini iyi bir şekilde tanıtabilen projeler yeterli desteği olarak başlangıç aşamasını sorunsuz bir şekilde atatabilmektedirler. Kitlesele Fonlama Platformu olarak tanımlanan bu mecralar, proje sahiplerinin amaçlarını gerçekleştirmede can simidi rolü üstlenmektedir. Kitle fonlamasının en çekici tarafı, bir projeyi veya organizasyonu gerçekleştirmeyi düşünen ancak kendisini kurumsal olarak tanımlayamayan gerçek veya tüzel kişilerin kaynaklara erişimine imkân sağlamasıdır. Dünyada başlangıcı 10 yıl gibi kısa bir süre olmakla birlikte, gelişimi çok hızlı bir şekilde devam etmektedir. Dünyada hızla yaygınlaşan bu platformlardan Türkiye'de de kurumlar gerçekleşmiştir. Türkiye'de kurulan bu platformların etkinliğine bakmak

¹Dr, İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, sirma@istanbul.edu.tr

²Dr, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, saldanli@istanbul.edu.tr

Grafik 8. Toplanan Fon Tutarı (TL)

Grafik 7 incelendiğinde ülkemizde gerçekleştirilen kitlesel fonlama projelerinin talep edilen fonlara oranla toplamış oldukları fon tutarının yıllar itibarı ile istikrarlı bir artış gösterdiği görülmektedir. Buna karşın Grafik 8 de görüldüğü üzere toplanan toplam fon tutarının ise global ölçekte oldukça düşük olduğu söylenebilir.

Türkiye’de ürün bazlı kitlesel fonlamanın gelişmemesinin en temel nedenlerinden biri, proje sahiplerinin platform üzerindeki projelerinin tanıtımını her türlü mecra üzerinden yapmamalarıdır. İletişimin bu kadar güçlü olduğu günümüzde proje tanıtımında bu kadar yetersiz kalınması düşündürücüdür.

Sistemin gelişmesine en büyük katkıyı sağlayacak birimlerin başında üniversiteler gelmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde hemen hemen bütün üniversitelerin kendilerine ait bir kitlesel fonlama platformu bulunmaktadır. (<https://crowdfundingpr.wordpress.com>). Üniversitelerin öğrencilere yapacağı mentörlük, bir farkındalık oluşturmakla birlikte, Türkiye’nin çok ihtiyaç duyduğu üniversiteli girişimci sayısına ciddi katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

İzmirliata F., “Yeni Nesil Finansman Yöntemi Olarak Kitle Fonlama: Türkiye Potansiyeli”, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2018

İşler T.S., “Modern Finansmanda Yeni Bir Dönem: Kitlesel Fonlama – Crowdfunding”, TSPB Gösterge, Güz 2014

Fettahoğlu S., Khusayan S., “Yeni Finansman Olanakları: Kitle Fonlama”, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Ekim 2017

<https://en.wikipedia.org/wiki/Crowdfunding#Platforms>

<http://girisimcilik.mustafaergen.com/uploads/1/0/5/9/10590997/dagitikgirisimcisermayesi-2.pdf>

https://www.oecd-ilibrary.org/economics/case-study-on-crowdfunding_509e2066-en

www.statista.com “Fintech Report 2017- Alternative Financing”

<https://crowdfundingpr.wordpress.com/top-100-crowdfunding-websites/top-30-university-crowdfunding-sites/>